

Mielőtt az oszthatósági kérdésre válaszolnák, alakítsuk át a kettős összeget:

$$\begin{aligned}
 \sum_{k=1}^n \sum_{i=1}^k i^2 &= 1^2 + (1^2 + 2^2) + \dots + (1^2 + 2^2 + \dots + n^2) = \\
 &= n \cdot 1^2 + (n-1) \cdot 2^2 + \dots + 1 \cdot n^2 = \\
 &= n(1^2 + 2^2 + \dots + n^2) - (0 \cdot 1^2 + 1 \cdot 2^2 + \dots + (n-1) \cdot n^2) = \\
 &= n \sum_{i=1}^n i^2 - \sum_{i=1}^n (i-1)i^2 = \\
 &= n \sum_{i=1}^n i^2 - \sum_{i=1}^n i^3 + \sum_{i=1}^n i^2.
 \end{aligned}$$

Felhasználva az ismert

$$\sum_{i=1}^n i^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6}, \quad \sum_{i=1}^n i^3 = \frac{n^2(n+1)^2}{4}$$

összefüggéseket, kapjuk, hogy

$$(2) \quad \sum_{k=1}^n \sum_{i=1}^k i^2 = \frac{n(n+1)^2(n+2)}{12}$$

a) Vizsgáljuk meg most, hogy új kifejezése szerint milyen n értékekre osztható n -nel az összeg. Nyilván azokra, amelyekre

$$\frac{n(n+1)^2(n+2)}{12n} = \frac{(n+1)^2(n+1)}{12}$$

egész szám, tehát azt kell megvizsgálni, hogy mely n -ekre lesz 12-vel osztható az $(n+1)^2(n+2)$ kifejezés. Ahhoz, hogy az oszthatóság fennálljon, szükséges és elégséges, hogy $(n+1)^2(n+2)$ -nek 3 is, 4 is osztója, legyen. A 3 akkor és csak akkor osztója, ha n nem osztható 3-mal, hiszen az n , $n+1$, $n+2$ számok közül pontosan az egyik osztható 3-mal, tehát az egyetlen „rossz eset”, amikor n osztható 3-mal. Hasonlóan kapjuk, hogy másik oszthatósági követelményünk akkor és csakis akkor áll fenn, ha n nem osztható 4-gyel. Ha ugyanis $n = 4k$ alakú szám, akkor $(n+1)$ páratlan; $(n+2)$ csak 2-vel osztható, 4-gyel nem. Ha viszont $n = 4k+1$, vagy $(4k+3)$ vagy $(4k+2)$ alakú, akkor vagy $n+1$ páros, így $(n+1)^2$ osztható 4-gyel, vagy $n+2 = 4k+4$, osztható 4-gyel.

Így az összeg akkor osztható n -nel, ha n maga sem 3-mal, sem 4-gyel nem osztható.

b) A (2) kifejezés azokra az n -ekre osztható $(n+1)$ -gyel, amelyekre $\frac{n(n+1)(n+2)}{12}$ egész szám, vagyis amelyekre $n(n+1)(n+2)$ -nek 3 is, 4 is osztója. A szorzat 3-mal biztosan osztható, mivel egymás utáni szám szorzatáról van szó. 4-gyel viszont csak akkor osztható, ha n nem $(4k+1)$ alakú. Hiszen ha $n = 4k+1$, akkor n és $(n+2)$ páratlan, $n+1$ pedig csak 2-vel osztható; viszont $n = 4k$, $4k+2$ és $(4k+3)$ alakú szám esetén n és $(n+2)$ mindegyike páros, illetve $(n+1)$ osztható 4-gyel. Tehát a (2) összeg $(n+1)$ -gyel akkor osztható, ha n nem $4k+1$ alakú.